

BELSKÉ NOVINY

Ročník VI.

Júl 1998

Číslo 2/98

Cena 5 Sk

ROK NARODENÍN OBCE BELÁ - 1378 620. Výročie prvej písomnej zmienky

Na svoje narodeniny, či meniny človek nezabudne. Ale to že má aj jeho rodná obec raz za čas okrúhle jubileum, si nespomenie. Túto chybu už musíme raz a navždy napraviť. Naposledy sa oslavovalo 600. výročie a potom 20 rokov nič. Po konsolidácii vzťahov v novozaloženej Slovenskej republike prišiel čas aj na to, aby sme si pripomínali aj udalosti, ktoré vedú k prirodzenej hrdosti na svoj pôvod a na svoje rodisko.

Každá vec na tomto svete má svoj zrod. Zrod obce Belá má tiež svoj dátum. Aj keď nie je presný na deň, je daný na rok. Pred 620. rokmi bolo napísané, že existuje obec Belá. Preto dnes môžeme skonštatovať, že rok 1378, je rok narodenín našej obce.

Alebo historicky, faktograficky konštatujeme, že vyššie uvedený rok, je rok prvej písomnej zmienky o založení obce Belá. Kto je rodom Belan, vie čo to znamená, a uctí si tento sviatok, ako sa to na správneho rodofúba patrí.

V dnešnej stupňujúcej sa konzumnej spoločnosti je predpoklad, že ak Obecný úrad nebude dbať na to, aby sa pripomínali základné historické fakty z dejín obce, všetko upadne do zabudnutia.

Ak človek nepozná svoju minulosť, nemôže chápať svoju prítomnosť a nemôže ísť pripravený do budúcnosti, v ktorej človek čaká vždy niečo lepšie.

Je potrebné si uvedomiť fakt, že prekračujeme, nie hranicu storočia, ale tisícročia a oslavy v novom tisícročí, môžu mať celkom iné dimenzie, ako si dnes vieme predstaviť. Ale my dnes žijeme pre túto chvíľu, ktorá sa nevráti, preto vzdajme hold našim predkom, praotcom niekoľkých generácií, ktorí sa na svojej púti životom pristavili v tejto krásnej doline a položili tu základy tejto našej milovanej obce - Belá.

V Belej, dňa 24. júla 1998 - pozdrav k výročiu prvej písomnej zmienky
Štefan Cabada, starosta obce

Lipa obce Belá rastie ku krásu. 1. výročie jej zasadenia a odhalenia kamenného obelisku pri nej si pripomenieme práve na tohoročnú júlovú Belskú púť.

Faktografia o obci Belá

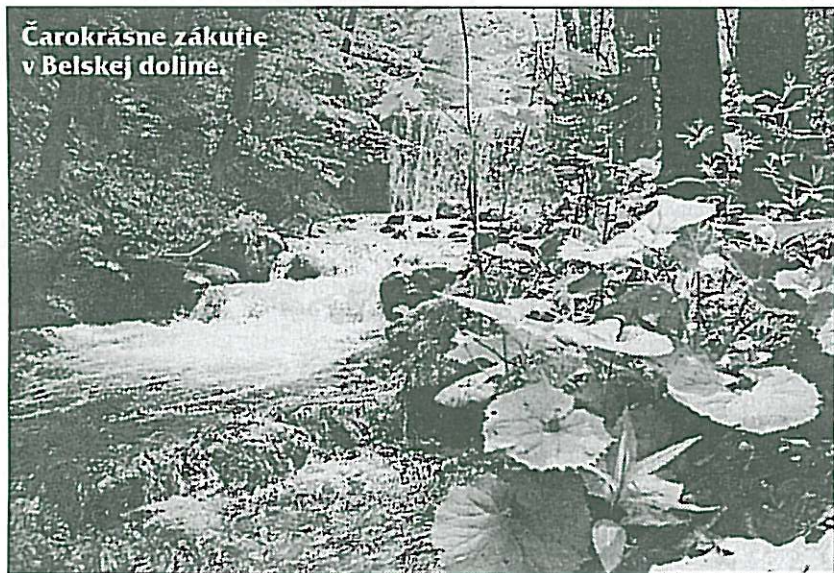
Prvá zmienka o obci Belá je z roku 1378, 1483 Belen, 1496 Bella /maď./, 1920 Belá pri Varíne, 1927 Belá, 1928 Považská Belá /názov sa neujal, preto sa vrátilo k pôvodnému názvu Belá/. Belá patrila do Trenčianskej župy okr. Žilina, kraj Žilina, neskôr kraj stredoslovenský do roku 1997. Do obce Belá patrila väčšia osada Kocina /dnešná Kubíková/, ďalej to boli miestne časti Babišovia, Bajanovia, Boháčovia, Čajkovia, Hajasovia, Hrausovia, Hravusovia, Chmelince, Ivanovia, Machovia, Miškovia, Pechotovia, Poliakovia, Pusta, Rojková Roveň, Rojkové, Šipčiakovia, Veľhora, Vačuhovia, Vlkovia, Vráblovia, Židkovia.

Obec sa spomína v roku 1378. Vtedy patrila varínskej fare. Od roku 1483 panstvu Starý hrad. Tunajší valasi dostali výsady od kráľa Mateja Korvína, v roku 1496 ich potvrdil kráľ Vladislav II. R. 1598 mala obec 34 domov, 1720 - 27 daňovníkov, 1784 - 265 domov a 270 rodín a 1550 obyvateľov, 1828 - 245 domov a 2229 obyvateľov.

V 19. storočí tu bolo 7 mlynov a niekoľko páleníc. Významným medzníkom vo vývine obce je rok 1683 vznik tunajšieho farského kostola, ktorý je zasvätený Márii Magdaléne.

V súčasnosti má obec Belá 3,214 obyvateľov a 1.016 domov.

Čaro krásne zákutia
v Belskej doline.

Glosa KaM? ZVOLEBNIEVA SA ALEBO O NEPRAJNÍKOV, NEINTELIGENCIU a NEVZDELANOSTI

Sú ľudia, pre ktorých nič nie je dobré a nikomu a ničomu neprajú. Väčšinou takýto ľudia negatívne ovplyvňujú verejnú mienku. Hoci ich je málo, ich neprajnícky brechot spoza plota egoizmu, ničí prácu iných. Ten kto chce niečo viesť a riadiť, by sa nemal dostať do reči, že sa chce vystatovať. Bojazlivého ani so žeriatom nedostanete na miesto, kde by mal niečo riadiť a verejne vystupovať. Verejní činitelia musia mať silné nervy a vodcovské schopnosti. Čo skrývajú vodcovské schopnosti? Iste tam musí byť určitá dávka ráznosti, prístnosti, ktorá vyplýva zo zodpovednosti. O iných vlastnostiach sa rozvádzať nejdeme. Ako človeka zmení pocit moci? Stačí pozrieť do dejín. Tam je príkladov až, až. Ďalší fakt je ten, že kto vyčnieva nad ostatných je postihnutý prírodnými zákonmi,

udierajú doňho blesky a prvý schytá rachot hromov. Jój, ako je dobre tomu, čo si čuší doma v teplej izbe a "nikdy s nikým, ani s ničím, nechcel nič mať." Je tu na rade inteligencia každého človeka, aby pochopil, že každý nejaký je a že jeho chyby musíme tolerovať, lebo z ľudí nikto nie je neomylný, bezchybný, jedným slovom ideálny.

História pozná tvrdý výrok: "Kráľ je mŕtvu, nech žije kráľ!" Nový kráľ si ešte vtedy neuvedomuje, že o istý čas spozná tento výkrik ľudu.

Na to sme tu, aby sme inteligenciou a toleranciou preklenuli obdobie, ktoré nás čaká. Myslím na voľby, ktoré nás čakajú na každej úrovni. Volebný boj by mal byť korektný, tak aby sme svetu ukázali, že sme kultúrny národ.

Človek odjakživa túži po spravodlivosti. Starí ľudia vravievajú: "Dobre mu je tam

na spravodlivosti Božej." Tak tam asi v tých priestoroch existuje spravodlivosť.

Nemyslím si, že demokratická spoločnosť je taká spravodlivá ako sa to o nej "spieva". Zatiaľ, ale nik nič lepšie nevymyslel. Preto niečo o volebnej vzdelanosti, resp. nevzdelanosti. Voľby vyhráva ten, kto získa najviac hlasov. Je to vôľa väčšiny a menšina sa musí prispôbiť a rešpektovať túto vôľu na stanovený čas. Nie však podráždať nohy víťazovi. Lebo víťaz ťahá voz, na ktorom sa väžeme všetci a myslím, že nikto z nás nechce spadnúť z tohto voza do priepasti nevraživosti, tak ako to vidáme na vrcholnej, politickej scéne.

Mgr. Kamil Muráň
šéfredaktor BN

315. výročie vysviacky kostola

Všeobecné údaje

Farnosť Belá patrí do Nitrianskej diecézy. Nachádza sa v kraji i okrese Žilina, vzdialená od nej 17 km. Pozostáva z dvoch samostatných obcí - z Belej a Lysice. Z dostupných prameňov sa dozvedáme, že belský kostol, zasvätený sv. Márii Magdálene, bol postavený v roku 1683 /z vhodného materiálu/. Tento kostol sa rozhodol postaviť z vlastných nákladov a výnosov fundácií osv. pán Michal Smutko, nitriansky kanonik, predtým varínsky farár. Kostol bol postavený na okraji usadlosti obce Belá, smerom na západ, v okolí ktorého sa nachádza cintorín. Zrejme kostol preto bol tak situovaný, aby nielen z Belej veriaci mohli sa zúčastňovať bohoslužieb v ňom, ale aby ani veriaci z Lysice nemali k nemu veľkú vzdialenosť. Veža je bezprostredne spojená s kostolom. Klenutia kostola financoval najosvietenejší pán Imrich PONGRÁČ, biskup FARENSIS, ako svedčila staršia kanonická vizitácia i starý nápis nachádzajúci sa na chóruze. Hoci základy neboli hlboké, múry sú dostačujúce, ktoré spočívajú na štyroch skrytých stĺpoch a nehrozí nebezpečenstvo zrútenia. Vo veži sa nachádzajú tri zvony, ktoré predtým boli posvätené najdostojnejším pánom biskupom. Murované schody na chórus boli urobené v roku 1794. V roku 1818 bola prevedená oprava strechy, značne zničenéj nepriaznivým počasím a iné poškodené miesta. Kostol nebol konsekrovaný. Kostol má chórus i po oboch stranách lode pohodlné sedadlá siahajúce k svätyni.

Vnútroštruktúra kostola

V chrámevej lodi sa nachádzali lavice po oboch stranách. Na ľavej strane svätyně na stĺpe bola umiestnená kazateľnica, oválna, umeleckej práce, farebne zdobená. Za ňou sa nachádzala

sákristia, ktorá má jedno okno a vstupné dvere do svätyně a druhé, umožňujúce východ z kostola. V sákristii sa nachádzali staré skrine na uchovávanie paramentov a posvätných nádob. Vo svätyni sa nachádzali dva oltáre. Pôvodný hlavný oltár bol drevený. Vo vrchnej časti oltára bol umiestnený kríž, pod ním drevená socha sv. Márie Magdalény, patrónky oltára, kostola i farnosti a vedľa drevená socha Preblahoslavennej panny Márie, stojacej pod krížom. Na oltári 6 drevených svietnikov zdobených, medzi ktorými sa nachádzal nový bohostánok z roku 1822, umeleckej hodnoty zakúpený z milodarov veriacich. Bol bielej farby a zlatený. Podľa bohostánku boli sochy dvoch cherubov.

Druhý oltár, zasvätený sv. anjelom sa nachádzal na pravej strane svätyně, oproti kazateľnici. Na vrchu ho zdobil symbol Ducha Svätého, pod ním kríž a pod krížom sa nachádzali sochy Panny Márie a sv. Jána. Na ňom sa neslúžievala sv. omša. Boli na ňom dva drevené svietniky a umiestnené prastaré tabernaculum. Naň sa kladli sv. oleje pri vysluhovaní sviatosti krstu. Vedľa oltára bol fons baptis malis, umeleckej práce a uzamykatelný. Na lekciovej strane bola spovedelnica. V strede svätyně visela medená lampa, ktorá svojím svetlom upozorňovala na prítomnosť Najsvätejšej sviatosti. V roku 1870 bola prevedená oprava veže kostola. V roku 1890 oprava celého kostola. V roku 1941 bola prevedená elektrifikácia kostola, v roku 1942 bola prevedená výmalba kostola, ktorý bol predtým iba nabielený. Výmalbu kostola previedla firma "Naše umenie" z Bratislavy, pod vedením akademického sochára V. Ihrského. Ornamentálnu maľbu previedol Ján Goga z Hlohovca a figurálnu jeho syn Jozef Goga. V roku 1943 bolo prevedené prekrytie kostola eternitom, a oplotenie kostola s cintorínom.

Počas frontu, ktorý prebiehal na konci druhej svetovej vojny, v tejto doline trval niekoľko týždňov, zo všetkých obcí Žilinského okresu najviac boli postihnuté Terchová a Belá. Terchová z veľkej časti bola vypálená a niekoľko ľudí prišlo o život. V Belej viac ako tretina domov bolo poškodených a vyše 50 ľudí zahynulo. V

Belej a Terchovej trvali ťažké boje skoro dva mesiace. Za ten čas sa ľudia skrývali po pivniciach. Mená ľudí, ktorí zahynuli počas frontu, sú uvedené na kríži v strede cintorína, ktorý dali postaviť miestny farníci. Boj o Žilinu sa v skutočnosti odohral v Terchovskej doline, lebo tu porazené nemecké vojsko ustúpilo cez Kysuce na Moravu k Ostrave. Počas tunajších bojov najviac bol postihnutý tunajší kostol. On je postavený na kopci a z jeho veže je možné pozorovať celú Terchovskú dolinu, od Varína až po Vrátnu. Nemecké vojsko si ho vybralo ako pozorovateľňu. Okrem toho slúžil ako bezpečný kryt. Dokonca mali v ňom umiestnené aj kone. Preto ruské vojská ak chceli dobyť Belú, museli vyhnáť nemeckých vojakov z kostola, v ktorom boli opevnení. Na kostol dopadlo niekoľko delostreleckých mín a granátov, ktoré ho veľmi poškodili. Celá strecha bola preborená, múry kostola i veže od mín popraskané a veľmi poškodené. Preto mnohí farníci usudzovali, že už tento kostol nebude možné opraviť, ale bude treba postaviť nový. Avšak tento kostol po skončení vojny bol opravený za Božej pomoci, horlivosti miestneho duchovného a dobrých obetavých farníkov.

Keďže bolo zničené aj celé vnútorné zariadenie, všetko potrebovalo generálnu opravu. Kostol veľmi poškodený vojnovými udalosťami, nemohol slúžiť svojmu účelu. Preto sv. omša a ostatné náboženské úkony sa konali vo veľkej sále u Adama Vrábla, ktorý túto miestnosť prenajal cirkevnej obci za prijateľný poplatok. Táto miestnosť slúžila náboženským úkonom do 16. decembra 1945. Hneď po ústupe frontu začali prípravné práce na generálnu opravu. Bola to náročná práca, lebo nebolo ani materiálu na stavbu, ani dopravných prostriedkov. Miestny gazdovia boli orabovaní o kone aj vozy a v dedine ostalo iba zopár povozov. Tí dovážali drevo a materiál potrebný k oprave kostola. Len reziva bolo treba viac ako 100 metrov kubických. No väčšina farníkov mala chuť do tejto práce. Preto generálku kostola sa podarilo vykonať počas 7-8 mesiacov. Oprava kostola sa vykonávala svojpomocne. Všetci pomáhali, ako kto mohol. 16. decembra

1945 bol kostol požehnaný, františkánom pátrom Anzelom zo Žiliny, a tak mohol znova slúžiť svojmu účelu.

V nasledujúcich rokoch bol postupne doplňovaný chýbajúci inventár. Zrejme pri rekonštrukcii a generálnej oprave vnútorného zariadenia boli na oltár vedľa sochy sv. Márie Magdalény umiestnené aj terajšie sochy sv. Jána Nepomuckého, patróna spovedného tajomstva a sv. Vendelína, patróna pastierov a roľníkov, ktoré sa tam nachádzajú aj v súčasnosti.

V roku 1950 bol zakúpený nový Betlehem, v roku 1954 nový orgán, v tom istom roku bola prevezená nová výmalba kostola a zakúpené plastické obrazy krížovej cesty, v roku 1955 bola uložená nová podlaha, inštalácia vežových hodín a nového zvona. V roku 1956 sa uskutočnila prístavba "Lysickej kaplnky", pozlátenie oltára a kazateľnice. V roku 1969 bolo priestranstvo vo svätiny obložené mramorom. V roku 1966 bol kostol zbavený starej omietky a bol pokrytý brizolitovou omietkou, tiež vtedy bola vymenená eternitová krytina na kostole za novú z pozinkového plechu. V tom čase bola prevezená aj rekonštrukcia elektrického vedenia pod omietku kostola, inštalované akumulčné kachle. Bola renovovaná maľba kostola, ktorú previedol pôvodný autor Ján Goga z Hlohovca a jeho syn Jozef. V roku 1969 vyhotovil nové liturgické zariadenie belský rodák Jozef Hanus podľa návrhov kňaza Ing. Ferdinanda Foltána, v roku 1972 nové lavice do kostola vyhotovil rezbársky podnik z Rajca. V roku 1986 bola uskutočnená reštaurácia kostolnej maľby, ktorú previedol podnik "Dekora" z Trenčína. V roku 1992 bola prevezená oprava vonkajšej fasády kostola, v roku 1993 výmena kostolných okien za zdvojené. Všetky tieto práce boli vykonané s tým úmyslom, aby veriaci prichádzajúci na toto posvätné miesto sa naozaj cítili ako v Božom dome - dome modlitby, aby si vyprosovali prostredníctvom sv. Márie Magdalény, patrónky kajúcnikov o dar kajúcnosti i Božiu milosť pre život podľa viery. Hoci od počiatku kostol nemal žiadne privilégia, Jeho Svätosť, pápež Pius VII. adresoval farskému kostolu v Belej apoštolské breve, podľa ktorého možno v belskom kostole získať plnomocné odpustky z roku 1802.

Farári a kapláni účinkujúci od založenia farnosti v Belej.

1. Ján Litassy	r. 1788-1801	prvý farár v Belej
2. Juraj Marciš	r. 1801-1802	farár
3. Štefan Kelecsényi	r. 1802-1811	farár
4. Jozef Pridavka	r. 1811-1824	farár
5. Andrej Oriška	r. 1824-1834	farár
František Valter	r. 1826-1827	kaplán
Matej Jankovič	r. 1828-1830	kaplán
Adam Straňovský	r. 1830-1832	kaplán
Juraj Oriška	r. 1830-1832	kaplán
6. Daniel Konček	r. 1834-1858	farár
Imrich Závodský	r. 1837-1841	kaplán
Eudovít Mazányi	r. 1840-1841	kaplán
Juraj Šulaj	r. 1841-1842	kaplán
Jozef Korínek	r. 1842-1846	kaplán
Andrej Hanzel	r. 1850-1851	kaplán
p. Dezider Barányi	r. 1850	
p. Aguilinus Jursa	r. 1850-1854	
p. Agapit Baďura	r. 1855	
p. Gervasius Pekárik	r. 1856	
Juraj Stískala	r. 1856-1860	kaplán
7. Jozef Kropácsy	r. 1859-1881	farár
Gustav Kardoš	r. 1868-1870	kaplán
Jozef Déra	r. 1870-1874, 1878	kaplán
Ján Kluch	r. 1876	kaplán
Jozej Opatovský	r. 1876-1877	kaplán
Ján Darvai	r. 1879-1882	kaplán
8. Henrich Radlinský	r. 1881-1898	farár
Karol Imlauf	r. 1885-1887	kaplán
Štefan Spusta	r. 1893-1894	kaplán
9. Pavol Ďuriník	r. 1898-1913	farár
Karol Dubravský	r. 1910	
Ján Štrba	r. 1911	kaplán
Ján Čerei	r. 1912	kaplán
10. Ján Greben	r. 1913-1924	farár
11. Rudolf Kunda	r. 1925-1940	farár
Jozef Kudela	r. 1940	kaplán
12. Michal Borčín	r. 1940-1958	farár
Jozef Balušik	r. 1955-1960	kaplán
13. Rudolf Dančík	r. 1958-1971	farár
14. František Špaňúr	r. 1972-1977	farár
15. Jozef Čičmanec	r. 1977-1989	farár
16. Ing. Jozef Oliš	r. 1989-1992	farár
17. Milan Krkoška	r. 1992	farár

Pokračovanie v budúcom čísle.

Patrónka nášho chrámu

*Magdalská Mária -
nebeská Ialita,
tróniš v našom chráme,
patrónkou ťa máme,
tak ťa uctieame.*

*Buď ctená, Mária,
v nebi povýšená.
Tys za svoje čnosti
požívaš už slasti,
slasti vo večnosti.*

*Nebolas vždy čnostná,
bola si aj hriešna.
Ale z bahna hriechu
povstala si k žitiu,
k žitiu vo svätosti.*

*Skrz slzy, pokánie
našlas zľutovanie.
Pros aj za nás slabých,
veru často padlých,
by sa aj nám hriech zmyl.*

*V dobrom sme tak slabí,
v pokání nestáli.
Bo často padneme,
vytrvať nevieme,
sme len na polceste.*

*Mária Magdalská -
patrónka nebeská.
Všetci si ťa ctíme,
skrúsené prosíme,
pros za nás u Boha.*

*Pieseň Márii Magdaléne
venujú deti z Belej.*

Pokora plodí veľkých ľudí.

Duchovný pokrm veriaci obce Belá, Lysica, Kubíková prijímajú v belskom kostole od roku 1683. Tohto roku si pripomínáme 315 rokov od jeho posvätenia. Tu sa život kresťana začína, keď rodičia, krstní rodičia prinášajú dieťa na krst, tu je rozlúčka človeka pred uložením do matky-zeme, tu sa speačujú radostné udalosti uzatvárania manželstva, tu sa schádzajú veriaci denne či týždenne pri slávení svätej omše. Tu prežívame dôstojné, radostné chvíle v spojení s Bohom.

Patrónkou tohto posvätného miesta je sv. Mária Magdaléna - kajúcnica, prostredníctvom ktorej si môžeme vyprosovať Božie milosť pre život podľa viery, lebo Boh odpustí i najväčšiemu hriešnikovi, keď to s nápravou

úprimne myslí. I Mária Magdaléna žila v neresti, pokladali ju za veľkú hriešnicu. Keď sa stretla s Ježišom, bola v zlom duševnom rozpore. Ježiš mal na ňu veľký vplyv, a tak z hriešnice stala sa kajúcnica. Zmenila život od základu. Pravidelne sa zdržiavala v skupine žien, ktoré pomáhali Ježišovi v každodenných hmotných potrebách a vytrvali pri ňom, aj keď sa rozutekali jeho najbližší učenici. Áno, pokora splodila veľkú sväticu, ako o nej píše evanjelisti. V Evanjeliu sv. Lukáša /7,36-39/ sa dozvedáme: "Ktorýsi farizej Ježiša pozval k sebe na obed. I vošiel do domu farizejovho a zaujal miesto. Tu žena, známa v meste ako hriešnica, keď sa dozvedela, že stoluje v dome s farizejom, priniesla alabastrovú nádobu masť, stala si vzadu pri jeho nohách, slzami mu začala máčať nohy a utierala ich vlasmi svojej hlavy, bozkávala mu nohy a natierala ich masťou. Keď to videl farizej, ktorý ho bol pozval, povedal si: Keby tento /Ježiš/ bol prorokom, vedel by, kto a aká je to žena, čo sa ho dotýka, že je to

hriešnica." V Evanjeliu sa dozvedáme, že Ježiš poznal myšlienky farizeja Šimona a dal mu to najavo. Šimon mu nepodal vody na nohy, nepobozkal hošťa, nepomazal hlavu olejom /vtedajšie zvyky/, ale ona svojimi slzami zmáčala Ježišove nohy, bozkávala ich, natierala, uvedomujúc si svoje predošlé neresti, pred veľkým ČLOVEKOM verejne sa kajala nehľadiac na reakciu prítomných. Šimon videl len vinu, nie obrátenie, videl len minulosť, nie lásku a pokoru.

Pokora plodí veľkých ľudí. Veľká je sv. Mária Magdaléna, lebo jej veľká láska bola ušľachtilá, jej vernosť Kristovi bola opravdivá. On dal zmysel jej životu. Ona je nám všetkým príkladom vernosti Ježišovi Kristovi. Vedieť sa pokoriť, to je dnešnému svetu dosť cudzie, vzdialené. Ale o to väčšiu zásluhu má pokora a pokánie v očiach Boha. A to je predsa dôležitejšie ako chuťková sláva či nadradenosť. Učme sa pokore od sv. Márie Magdalény - patrónky nášho chrámu!

Zarchívovanie príhovoru starostu obce Belá p. Štefana Cabadaja ku dňu matiek.

Ctené matky, staré mamy či babky, vážení hostia, milí spoluobčania,

s úprimnou radosťou predstupujem pred Vás ako každý rok v tento krásny májový čas, ktorý sprítomňuje prebúdajúci sa život - symboliku zrodu nového života, ktorého nositeľom je žena, matka, symbol lásky nehy, pohladenia i pochopenia.

Tento deň pripadajúci na druhú májovú nedeľu je významným sviatkom pre všetky naše mladé manželky, naše matky, staré matky, ale aj tie čo sa na materstvo pripravujú.

Vaša prítomnosť ma usťuže, že predstavenstvu obce veríte a dokazuje to i ten fakt, že Váš je na oslave DŇA MATIEK z roka na rok stále viac, čomu sa veľmi teším a považujem to za dôkaz nášho vzájomného porozumenia. Zaslúžite si, aby sme si Vás uctili, boli k Vám pozorní, vďační za všetku námahu pri prekonávaní spoločenských ťažkostí, budovaní domova a výchove detí. Matka v rôznych častiach sveta je hodnotená rôzne. V našej vlasti a teda aj u nás je vysoko vážená. My muži si ceníme nezištnú rozdávaciu lásku v kruhu rodiny, najväčšiu starosť o každodenné potreby rodiny, nespočetné prebdené noci v čase choroby dieťaťa a mnoho ďalších denných starostí. A keď ich vie matka znášať ako matka Mária v Nazarete v pokore, tichosti, v odovzdanosti do vôle Božej, o to viac si zaslúži obdiv a uznanie.

Obdiv a uznanie od nás, ale aj od najvyššieho.

Milé mamičky!

Odkeď zastávam funkciu starostu obce, vo väčšej miere mi leží na srdci dobro matiek našej obce. Verte bolo by ma, ak by v niektorej rodine bol závažný problém - nedostatok či už hmotný alebo nedostatok iného závažného charakteru zapríčinený nie vlastným príčinami.

Určite, finančne nie sú na tom rovnako všetky rodiny. Viacčlenná rodina potrebuje pochopiteľne viac. Sú i sociálne dôvody, ktoré mnoho krát riešime jednorázovým príspevkom ku Vianociam, aby ich vianočný stôl bol bohatší. Je vecou kresťanského svedomia neostať neušmávaný k potrebám iných a zvlášť k potrebám Vaším milé mamičky, lebo na Vašich pleciach stojí najväčšie bremeno riešenia rodinných potrieb, no zároveň pri starostiach ste najštedrejšie v rozdávaní lásky, radosti, porozumenia, za čo Vám patrí úprimná vďaka, osobitná úcta, pozornosť a vďačnosť.

Želám Vám drahé matky, aby ste zožali hodne úcty od manželov, detí, rodiny, spoločnosti, nech sú Vám morálnou oporou v ťažkých chvíľach, ktoré - chceme či nechceme - život prináša.

Nech tak, ako sa v máji rozvíja príroda, zakladá nová úroda, nech je pre Vás tento deň tou najkrajšou spomienkou a nech sa naplnia Vaše vrele túžby pre šťastie Vašich detí.

Čo Vám zaželať na záver? Ak sa vo Vašich dobrých očiach zjavila slzy, nech sú to len slzy radosti. Nech Vás obchádzajú slzy bolesti a želám Vám pozhnané kroky každodenného života. Končím svoj príhovor slovami: "Kto sa stará o šťastie iných, nachádza svoje vlastné šťastie."

Boh nám pri tom pomáha!

Vystúpente mladéj belskej muziky ku dňu matiek v kultúrnom dome

V tomto mesiaci júli uplynie rok, čo v našej obci vyčíňala povodeň. Dažde, ktoré trvali takmer mesiac, napáchali veľa škôd na úrode i majetkoch občanov. Poškodené boli regulácie riek i komunikácie. Na snímke je hraničný most na Vyšných Kamencoch medzi Belou a Terchovou, ktorý bol podmytý. Doteraz nie je opravený, aj keď sa započalo s jeho opravou. Pôvodný podmytý most je nahradený vojenským mostom, cez ktorý môže ísť len jeden prúd áut, preto je doprava riadená svetelným signalizačným zariadením. Dostavbu mosta plánujú tohto roku.

-red-

O b e c n é s p r á v y

Zápisnica z 22. zasadnutia Obecného zastupiteľstva Belá, konaného dňa 30. 4. 1998

Prítomní: Dľa prezenčnej listiny

1. Starosta obce zahájil 22. zasadnutie OZ. Bolo uznášaniaschopné, nakoľko z 30 poslancov bolo prítomných 22. Zároveň bola splnená trojpätinová účasť. Starosta oboznámil prítomných s programom 22. zasadnutia, ktorý bol schválený bez pripomienok.

2. Starosta previedol voľbu návrhovej komisie v zložení: Kamil Bosík, Marta Lišková, Štefan Tlacháč.

3. Prednosta úradu predniesol správu o činnosti rady od posledného zasadnutia OZ a kontrolu plnenia úloh z 21. zasadnutia OZ. Konštatuje sa, že činnosť rady a plnenie úloh je v súlade s programovými vyhláseniami starostu obce.

4. Prednosta úradu a starosta obce predniesli návrh transformácie štátneho podniku SeVaK š.p. Žilina, na akciovú spoločnosť. Obce, ktoré sú v regióne SeVaK Žilina, sa dohodli, že založia predmetnú akciovú spoločnosť SeVaK Žilina. Základné imanie tejto spoločnosti by mal tvoriť infraštruktúrny majetok a majetok vodovodov, ktorý je t. č. majetkom štátu a je v správe SeVaKu š. p. Žilina. V

privatizačnom projekte bude táto a. s. t. j. jednotlivé obce žiadať štát o bezodplatný prevod tejto a. s. . V tejto dobe sa pripravujú stanovy spoločnosti, ktoré majú základné ustanovenia podľa obchodného zákonníka. Každá Obec bude mať taký počet akcií percentuálne prerozdelených podľa výšky vloženého majetku, t. j. hodnoty vodovodov v obciach, a príslušnej čiastky majetku z cely infraštruktúry štátneho podniku /t.j. čiastky z budovy SeVaK HIM, DHIM/.

Naša obec by mala vložiť i vodovody doposiaľ neprebrané SeVakom /Nižné, Vyšné Kamence, Kubíková a jestujúca kanalizácia/. Pri terajšom predbežnom prepočte je táto hodnota 12.500 tis. Sk. Celkové sa tohto projektu zúčastnilo 63 obcí. V predstavstve, ktoré sa navrhuje 5 členné, budú zástupcovia /vždy iba starosta/ nasledovných regiónov: Mesto Žilina, Bytča, Rajecská dolina, Terchovská dolina a Žilina okolie. Takého zastúpenie bude mať i 5 členná dozorná rada.

5. Starosta obce a prednosta úradu predložili správu o vynaložených krokoch v rámci privatizácie zdravotníctva-primárnej sféry, t.j. Poliklinika mesto Žilina a jej súčasť Zdravotného strediska v jednotlivých obciach.

Podarilo sa zabezpečiť, aby z privatizácie celého Zdravotného zariadenia Poliklinika mesto Žilina, bolo vyčlenené naše Zdravotné stredisko Belá. V

privatizačnom projekte, ktorý zaslal na Ministerstvo privatizácie SR náš Obecný úrad Belá, je návrh, aby budova Zdravotného strediska Belá privatizovala Obec Belá, za celkovú hodnotu 50. tis. Sk, z čoho 50 % bude v rámci vynaložených investícií do tejto budovy. Zbytok t.j. 25 tis. Sk uhradí obec v 10 ročných splátkach a prvú splátku uhradí obec okamžite po uzatvorení zmluvy a u Fondu národného majetku vo výške 3 tis. Sk. Samotnú lekárenskú činnosť obec zabezpečí nájomnou zmluvou s odborným štátnym lekárom.

6. Starosta obce predložil návrh akcií investičného charakteru pre obec Belá na rok 1998. Jedná sa o nasledovné akcie:

1. Generálna oprava školského septika a úprava kanalizácie v celom rozsahu.
2. Úprava stromov ohrozujúcich elektrické vedenie budov bezpečnosť a zdravie občanov / hlavne detí/.
3. Úprava všetkých vodných tokov pre odstránenie hrozby povodní.
4. Úprava a údržba verejného rozhlasu vrátane ústredne a verejného osvetlenia.
5. Zimná údržba miestnych komunikácií.
6. Rozšírenie elektrických sietí vrátane trafostanice pre IBV.
7. Rozšírenie inžinierskych sietí.
8. Oprava vodovodov po povodňach.
9. Generálna oprava miestnych komunikácií: Belá, Vyšné Kamence - Petrovia, Mažgúrovia.
10. Výstavba miestnej komunikácie Nižné Kamence.

11. Generálna oprava verejného osvetlenia Vyšné Kamence.
12. Výstavba verejného osvetlenia:
 - okolie kostola
 - park Jamy
13. Generálna oprava parkov a futbalových ihrísk Nižné - Vyšné Kamence.
14. Úprava poľných ciest.
15. Dostavba spoločenský dom Kubíková:
 - úprava okolia /výsadba okrasných drevín a stromov/
 - vybavenie kuchyne.
16. Doplnenie domových prípojk televízneho káblového rozvodu na sídlisku Jamy.
17. Premostenie potoka Belianky - most k IBV Chrástka.
18. Dostavba miestnej komunikácie Podolina.

Oblasť kultúrno-spoločenských udalostí:

- kino plynulá činnosť
- oslavy DEŇ MATIEK
- oslavy Belskej púte na Máriu Magdalénu
- oslavy Mikuláša

Školské informárium:

Základnú školu v Belej navštevujú žiaci miestnej obce, ďalej z osád Belá-Kubíková, Belá-Zlieň, Belá-Nižné a Vyšné Kamence a od piateho ročníka žiaci zo ZŠ Lysica. Od 2.9.1997 po zriadení športovej triedy /od piateho ročníka/ so zameraním na futbal a vytvorením deviateho ročníka na tunajšej škole, navštevujú školu i žiaci iných obcí Terchovskej doliny, Terchová, Terchová-Struháreň, Lutiše a Dolná Tižina.

Celkový prehľad školy za šk. rok 1997/98.

Počet žiakov -	463
Počet tried -	19
Počet tried I. stupňa /roč. 1-4/ -	9
Počet žiakov I. stupňa -	209
Počet tried II. stupňa /roč. 5-9/ -	10
Počet žiakov II. stupňa -	254
Počet žiakov v škol. klube /býv. družina/ -	45
Počet pedag. pracovníkov -	28
Počet prevádz. zamestnan. -	15,
z toho pracovníkov škol.jed. -	7
Počet zapísaných detí do 1. ročníka -	61
Počet tried I. ročníka pre škol. rok 1998-99 -	3
Počet tried I. stupňa pre škol. rok 1998-99 -	9

Športová trieda so zameraním na futbal:

Počet prijatých žiakov po vykonaní tal. skúšok, ktoré sa konali dňa 15. mája 1998 -	20
Počet tried 5. ročníka pre šk. r. 1998-99 -	3
Počet žiakov zaradených do 9. ročníka pre šk. r. 1998-99 -	39
Počet tried II. stupňa pre šk. r. 1998-99 -	12
Počet tried I. a II. stup. v šk. r. 1998-99 -	21
Potreba pedagogických pracovníkov pre šk. r. 1998-99 -	32
Potreba prevádz. zamest. pre šk. r. 1998-99 -	16

Z počtu žiakov 1. ročníka - 58, postúpilo do 2. ročníka - 58.

Z počtu žiakov 2. až 9. ročníka - 405, prospelo 404 žiakov. Neprospeš jeden žiak. Bude konať opravnú skúšku.

Športová trieda 5. C.

Počet žiakov - 22
Belá - 17, Lutiše - 1, D. Tižina - 2, Terchová - 2

Činnosť riadiť vedenie školy v spolupráci s Radou ŠT, ktorú tvoria:

tréner - Peter Dvorský
učiteľ ŠP - Jozef Šugár
vychovávateľ TV - p. Oľga Šebestová

triedny učiteľ - p. Cigániková
zástupca ZRS - hospodár - p. Emília Komačková

Súťaž o najlepšieho žiaka školy:

- pre žiakov 7. a 9. ročníka, ktorú sponzoruje starosta obce
- 1. miesto: Elena Ďuraňová 8.a, vkladná knižka v hod. 2000,- Sk
- 2. miesto: Jana Tomašová 8.b, vkladná knižka v hod. 1500,- Sk
- 3. miesto: Jana Šušťáková 8.b, vkladná knižka v hod. 1000,- Sk

Školské súťaže:

- Obvodové kolo Hviezdoslavov Kubín v Gbeľanoch:
- 1. miesto: Katarína Boháčová
- 3. miesto: Lenka Gulášová

Okresné kolá:

cezpoľný beh:

Lubica Cabaďajová, 8. roč. - 3. miesto

sálový futbal:

chlapci, 8. roč. - 5. miesto

matematická olympiáda - úspešní riešitelia:

Elena Ďuraňová, Mírka Šušťáková 8. roč., Mária Šušťáková 7. roč. - 1. miesto

matematická pytagoriáda:

Zuzana Vráblová, 5. roč. - 4. miesto

Detský festival ľudovej hudby:

Malá Belská muzika - 1. miesto

Tomáš Fudjak, 4. ročník - sólista - 3. miesto

Chránme prírodu:

Mária Kováčová, Lenka Gulášová - 2. miesto

Geografická olympiáda - úspešní riešitelia:

Jana Tomašová, 8. ročník,

Marian Mičic, 6. ročník

Príroda okolo nás /VV/:

Radka Štrbová, 2. ročník - 1. miesto

Plavecké preteky o pohár prednostu okresného úradu:

chlapci, 8. ročník - 5. miesto

Poznaj a chráň:

Veronika Ročkárová, 7. ročník - 3. miesto

Futbalový turnaj "PUMA CUP":

chlapci, 7. roč. - 1. miesto, 5. roč./ŠT/-3. miesto

Pre radosť a úžitok /VV/:

Petra Oriščáková, 8. roč. - 1. miesto

V Belej dňa 29.6.1998

Mgr. Šugár Jozef, riaditeľ školy

70. výročie vzniku požiarnej ochrany

Vznik a vývoj dobrovoľnej požiarnej ochrany

V roku 1928 bola v obci založená takzvaná "Zemská hasičská jednota", ktorej veliteľom sa stal Justin Pechota. Veliteľom bol až do roku 1938. Táto hasičská jednota mala k dispozícii ručnú striekačku, ktorú museli obsluhovať 4 muži-pumpovať vodu zo studní a potokov.

Velitelia požiarnikov:

Od roku 1939 do roku 1955 -	Adam Židek
Od roku 1956 do roku 1960 -	Pavol Pechota
Od roku 1961 do roku 1964 -	Jozef Lipka
Od roku 1965 do roku 1968 -	Ján Mahút
Od roku 1969 do roku 1973 -	Ján Belá
Od roku 1974 do roku 1976 -	Milan Triščik
Od roku 1977 do roku 1981 -	Jozef Franček
Od roku 1972 riadia PZ p. Rudolf Višňovský, a p. Vincent Mažgút.	

V roku 1949 bol starý názov zrušený a prišlo k novému pomenovaniu, ktoré znelo: "Dobrovoľný

požiarny zbor - Belá"

V súčasnosti ZPO plní svoje poslanie t.j. ochranu pred živelnými pohromami v obci a na okolí. Okrem toho sa zapája do kultúrno-spoločenských podujatí. Najväčší požiar v obci bol v roku 1939, kedy zhorela stará drevená škola a niekoľko obytných domov, humien a maštali. Vtedy vyhoreli rodiny: Šugárovia, Kubíkovia, Laščiakovia. Druhý veľký požiar v obci bol počas druhej svet. vojny, kedy plameňom podľahlo viacero obytných domov aj s príslušenstvom - humná a maštale.

35. výročie Lekárskej služby Prvej pomoci

Pri príležitosti 35. výročia prestavby a sprevádzkovania Lekárskej služby Prvej pomoci v zdravotnom stredisku v Belej pre celú Varín-Terchovskú oblasť, posielam Vám moje spomienky a zdravotno-sociologický prehľad. Rád si spomínam na prácu v Belej a v celej doline, na ľudí, pacientov ako i na spoluprácu s verejnými činiteľmi. Prajem Vám mnoho pevného a stáleho zdravia, úspešné riadenie obce, rozkvet rodín, šťastie nech prebýva vo Vašich príbytkoch, blahodárne liečenie a správne diagnózy našim nástupcom.

S pozdravom a prianím všetkého dobrého
Dr. Ludovít Filo, býv.obv. lekár.

V Žiline 19.6.1998.

Spomienky na zdravotné obvodné stredisko v Belej.

Tento rok si pripomenieme 35.výročie prestavby, nadstavby a rozšírenia-doplnenia zdravotného strediska v Belej a zriadenia a vykonávanie lekárskej služby prvej pomoci. Vtedy do čela obce, po voľbách, sa dostali traja mladí, pružní muži: František Cabaďaj, Vladimír Jarošíak a Tomáš Boháčík a ich jeden z programových prvých bodov bolo zo starého notárskeho domu vybudovať vyhovujúce zdravotné stredisko s ambulanciami a poradňami. A, podarilo sa.

Práca obvodného lekára bola namáhavá a zodpovedná. Chorobnosť v tomto regióne sa tradovala ako ťažko zvládnuteľná, hlboko a široko rozvetvená. Dr. Hálek ju zaznačil ešte v roku 1905 takto: Epidémia v tomto roku zniesla zo sveta deti z celej doliny Varín-Terchová a potom nemal kto pásť, ani chodiť do školy. Z 29 štátov v počte odchovaných zdravých detí v pomere k počtu narodených bolo Slovensko na 22 mieste, žilinská oblasť na 28 mieste. Z rady rokov a pozorovaní sme pre názorné zobrazenie vytvorili index vitality z počtu narodených detí a sobášov a tiež úmrtí. Index vitality bol i tak po roky s číslom 4 i viac. Vysoká pôrodnosť niesla so sebou vysokú dojčenskú úmrtnosť a presahovala 200 % promile, čo znamenalo, že každé piate dieťa zomrelo v roku života. Roky epidémii sa opakovali a k nim sa pridružovali i útrapy z I. ale hlavne z II. svetovej vojny. Rozsiahla a rôznovýšková členitosť regiónu zťažovala zdravotnícku starostlivosť. Boli to hlavne infekčné choroby: Chlamidiózy, epizoonózy, antropozoonózy často vznikajúce zo spoločného bývania, alebo blízkeho ustajnenia domácich zvierat. Ďalej boli to exantematózne a alimentárne infekcie, hlavne tyfus a paratyfus, ale i neuroinfekcie a orgánové infekčné choroby, po I. svetovej vojne bola to Chripka-španielka.

Celý región bol zamorený tuberkulózou a to i bovinného typu. V povojnových rokoch, ba ešte v čase socializácie dediny zaznamenali sme tieto ochorenia v každom veku. Dojnice z doliny sústredzovali a triedili v izolátoch. Boli rodiny, ba

i celé osady, ktoré vymreli na tuberkulózu.

Ochorenie hlístami prevyšovalo infekčné ochorenie, ba endemicky zamorovali celé oblasti. Najčastejšie to boli Ascaridy-škrkavky a Oxyúrie - mrle. V začiatkoch sme postrehli i myiázy z napadnutia živých tkanív, alebo zapachajúcich otvorov.

Tyreopatie a ich ekvivalenty všetkých stupňov a druhov vznikajúce na podklade dlhodobo žijúcich ľudí v deficitnom ekosystéme sa zvyraňovali v rôznych formách intelektu, pri kongenitálnych hypothyreózach.

Bežne prevládali ochorenia dýchacích ciest, reumatické zhybové ochorenia a zažívacie choroby. Málo bolo kardiovaskulárnych ochorení a málo bolo i nádorových zvrátov. Vo veľkom laboratóriu prírody z pozorovania a z porovnávania sme prišli k presvedčeniu, čo potom dokázala i veda, že pokiaľ žil na prirodzenej báze a požíval hlavné jedlá z rastlín z rodu *Brasika* a *Cereáriu* a pil mlieko od dojnic, ktoré sa popásali na lúčkach a pažitiach, požívali i trávy z rodu *Crucifere*, dostával látky, ktoré, síce zväčšovali štitnu žľazu na stromu-vole, ale dostával i látky, ktoré chránili ľudí pred zhubnosťou civilizačných chorôb, najmä nádorových. Tie sa začali objavovať až po zelenej revolúcii, po roku 1961, keď sa začali používať priemyselné hnojivá-dusičnany, pesticidy, stimulanty, konzervačné látky, bifenily, rozširovali sa aflotoxíny, pršal jedovatý dážď a tiekli otrávené potoky.

Prudký horský temperament vyvolával často bitky a nebolo zriedkavosťou vidieť poškodený hrudník, pľúca, nožik v hrote srdca, odhryznutie prstov, pier, omrzliny, zásahy bleskom i pohryznutie vretenicou.

Celá oblasť s 13 obcami, od Strečna po Hornú Tižinu a Lutiše, do 100 koponic a osád, v sezónach k pôvodným obyvateľom pribudli turisti, športovci, rekreatanti, školy prírody, chatári, ktorí nemali zaistenú stálu najmä nočnú zdravotnú službu. Po dobudovaní zdravotného strediska podarilo sa nám získať súhlas od riaditeľstva OÚNZ v Žiline na vykonávanie lekárskej starostlivosti prvej pomoci na jeseň 1963 za účasti služby konajúceho lekára, zdravotnej sestry a vodiča sanitky. Mali sme i výdajňu liekov, ktorá však pre nedisciplinovanosť postupne zanikla.

Vďaka patrí všetkým lekárom, všetkým zdravotníkom v ambulantnej, lôžkovej i hygienicko-epidemiologickej práci. Obetavosťou, dôslednosťou, očkovaním, kuratívou sa snažili likvidovať tieto infekcie a ohniska nákaz a hlavne sústavným upozorňovaním verejnej správy o spôsobe odstránenia infekčných ohnísk a nákaz. To prispelo k vybudovaniu zdravotnej nezávadnej studni, vodovodov a hlavne k rozšíreniu bytového fondu a tým k návykom hygienického správania. Staršia a niečo mladšia generácia tak splnila jeden z bodov slovenskej národnej politiky. Bola to obrovská práca lakárov a zdravotných pracovníkov. Dve desiatky ročníkov generácii 20. storočia v krátkom čase ozdravili národ, zaistili zdravý vývoj, rast a dospievanie mladej generácie, zvýšil sa počet nemocníc a lôžok, pracujúci dostali závodných a obvodných lekárov, pribudli odborníci na všetky choroby, rodičky rodili v nemocnici, dôchodcovia dostali svoje ústavy, odstránili sa všetky neduhy z národa a obvody sa obsadili stomatológmi, pediatriami a gynekológmi.

Gynekologickú ambulanciu viedol emeritný primár Fabry, ktorý nám vylíčil leteckú katastrofu, pri ktorej zahynul s tajomníkom OSN Hammarskjöld i jeho synovec, diplomat Dr. Fabry. Jeho sestra Mária Nováková bola prvá herečka v prvom filme Jánošík z roku 1921.

V tom čase, keď som pôsobil v Beleji, v Terchovskej doline nakrúcali 3 verziu filmu Jánošík za režie Paľa Bielika. Filmový štáb si vyžiadal pre náročnosť a možnosť vzniku úrazov stálu zdravotnícku prítomnosť. Stalo sa, že k prepadu

grófa neprišiel herec, ktorý ho mal stvárniť. Po požiadaní o výpomoc, doporučili sme im p. Cabadaja-Pistulu. Zahral to i s manželkou výborne. Je to scénka, kde Uhorčík pristavuje koč grófa a pýta sa Hrajnohu: "čo s ním?" "Zabiť a zakopať, až sa tá zem slovenská omastí!" odvetil Hrajnoha. Boli to nezabudnuteľné obrazy, ktoré vytvárali krojovaných ľudí z Terchovej, Kysúc, Oravy a Považia v jednom z najkrajších krajov Slovenska, s ľudovým hrdinom, množstvom legend a povestí.

Vo Varíne však žili skutoční grófi-Pongráccovi. Navštevoval som starého pána, stretával som sa s jeho synom Albertom. Po stáročia členovia tohoto rodu vlastnili, riadili a usmerňovali celú túto oblasť a to raz zo Strečna a potom z Krasňan.

V 30 rokoch 3 mládenci z Krasňan nakúpili v Prahe Amorové bombóny, ktoré obsahovali alkaloid Kantaridín-Afrodisiakum, ktorý obsahujú aj niektoré naše chrobáky a ponúkali ich dievčatám na tanečnej zábave v Krasňanoch. 24 dievčat bolo priotrávených a boli hospitalizované, dolinou sa šírili strach a sex. V našej oblasti dožívali svoju jeseň života i 2 vojaci 71 trencianskeho rakúsko-uhorského pešieho pluku, ktorí prežili popravu 44 Slovákov v Kragujevci v marci 1917.

V tomto regióne žilo i niekoľko rímskych rodín. Najviac rodín žilo na strečnianskom hrade, v Dolnej Tižine a Štrkáčovi v Lysici. Pri návštevách v Lysici nám neraz zahrli a zaspievali: Cigánsky plač.

Na belskej fare žil kaplán Balošík. Bol zaujímavý človek, veľmi vzdelaný, ale i veľký čudák. Poznal históriu, hlavne valašské dosídľovanie, exodus a systém vydávania zobračeníek. Miloval prírodu, folklór, trepal a spracovával konope, tkal, nosil slovenské vyšvané košeľe, miesil hlinu a pretváral ju na ľudové postavy kraja i iné figúrky, zbieral a opracovával samorasty, pášaval ovce a fúkal do píšťal. Jedno pondelňajšie ráno čakal ma vo dvore zdravotného strediska Jožko Mariáš, organista, môj priateľ. V nedeľu na veľkej omši kaplán začal kázať slovami: "Česť práci" - a rozrozprával sa o kázni, že čo na to povieť. Čítal som istého času, v ktorej knihe T. J. Gašpara z mnohých jeho kvetnatých kníh, príhovor pána prezidenta Dr. J. Tisu handlovským baníkom, ktorých pozdravil: "Česť vašej práci". Použil som to, pridal svoje meradlá na vykonávanie akékoľvek práce, o láske k nej a dôsledné prevedenie. Zdalo sa mi, že som neuspokojil Jožka, lebo s veľkým šomraním odišiel.

Nedá sa opísať, ani kamerou zachytiť tú rajsčú krásu, čo som videl smerom na Zlieň, Kubíkovú alebo na Bránice, ako v červenom záblesku vychádzajúceho slnka, v odrazovom lesku strieborných sietí križákov, lúskou napletených na lapanie koristi, sa v rannej rose kúpe voňajúca tráva a koberce starých kvetov, kalichov, zvonkov a púčikov sa otáča k lúčom slnka, nasávajú jeho energiu a s nebeskou vlhokou vytvárajú voňajúci nektár, ktorý medonosné včely premieňajú akoby na elixír života. Zháčili sme sa, keď hygienická kontrola našla v púpavách, natrháňach na hrobkách, priekopách a z okolia ciest 6x viac olova, ako je prípustná norma. Naše matky pripravovali z púpavy med.

Z rosy, zářana, zo šera hôr vychádzali ženy s košíkmi hríbov a hrsťami liečivých rastlín. Obyvatelia poznali nevyčerpatelné zdroje liečenia v prírode a uplatňujú ich dodnes v rámci alternatívno-medicínskej fytofarmacie využívajúc ich fytoicidného, imunitostimulačného, cytostatického, antibakteriálneho a ďalších liečivých vlastností a účinkov. Liečivé rastliny, ktorých značné množstvo sa vypievalo v doline, boli na prospech človeka a podávali ich naše matky v podobe čajov, sirupov, odvarov, tinktúr, olejov, šalátov, obkladov, kaší a napařovaním. Chlapci mali najradšej borovicu s horcom.

V plnení času, pri odchode vekov si človek priaznivé huby osvojoval, jedovatým sa vyhýbal. Sú osobitnou a mnohotvárnou skupinou v rastlinnej ríši a používame ich ako pochutiny, ale i ako antikarcinogénne, antibiotické a ommuno-

stimulačné poživatiny - lieky. Občas nám také dobroty pripravil sanitár Šepeš: Praženicu s hríbami.

Nedeliteľnou súčasťou lesov a vrchov je jeho živočíšstvo vychádzajúce zo svojich brlohov, nór, hniezd, skrýš i podzemia podľa časových odstupov. Je nedeliteľnou súčasťou životného prostredia a podľa rytmu ich biologického množenia, kŕmenia, zosilovania a rastu sme ich stretávali. Utekali pred človekom a napádali iba vtedy, keď boli vystrašené, hladné, ranené, keď chránili potomstvo alebo boli besné.

Naproti tomu rôzne biologické druhy hmyzu, ktoré už vzhľadom, pohybom, ložením, lepením, lýzaním, štipaním, vpúšťaním jedov, sekretov a výkalov a infikovaním, ostávali na mieste a napádali. Hmyz spôsobuje prenos pôvodcov ochorení od vírusov až po červy a prispôbuje sa parazitárnemu spôsobu života-sanie krvi. Sú biologickými vektormi arbovírov, baktérií a protozoi.

V tom čase sme poznali len kliešťovú encefalitídu, dnes už poznáme a klinicky ovládame ďalších 6 ochorení, 3 doma a 3 v iných krajinách, ktoré prenášajú kliešte. 90 % fauny na pažitiach a lúčkach tvoria roztoče. V poslednom čase sa dostali do výskumu ako možní biologickí prenášači virových ochorení šialeného dobytká BSE a podobných ochorení oviec a ľudí. Výskum však dokazuje príčinu v kŕmení dobytká kostnou múčkou.

Celé 20. storočie sa očkovalo proti prenosným chorobám. Začalo sa už v prvom desaťročí a pokračovalo sa celoplošne v 60 a v 70 rokoch a bol predpoklad, že do nového tisícročia pôjdeme bez infekčných chorôb. V r. 1981 objavili AIDS-mikroskopického pomstiteľa, v posledných rokoch Ebolu a ďalej sú to desiatky nových virových, pliesňových, mykotických a vôbec chorôb, ktoré zapríčiňujú mikroorganizmy, nosokomiálne infekcie, orgánové, ale i neuropsychické, iatrogenné a skupinové. 365 nových chorôb rozpisal v Paríži profesor Dermont.

Ďalšia pohroma prichádza návratom mikroorganizmov infekčných chorôb, ktoré už boli eradikované a to ešte s väčšou silou a s novými vlastnosťami. Rezistencia na antibiotiká, na insekticidy-pesticidy, porušená symbióza vírus-buňka, zmeny ekosystémov a biotopov, mutácie, rekombinácie, variabilita kmeňov, amplifikácie a možnosť tajnej výroby pre biologické prostriedky vojny môžu navodzovať zvýšenú infekciózitu a agresivitu mikroorganizmov. Biológia vektorov, rezervoárov, ich rezistencia na pesticidy je problémom koncepcie boja proti zvieracím a ľudským chorobám.

Po západe slnka, keď unavená a oteplená príroda sa ukladá na odpočinok, dáva ešte možnosť nočnému živočíšstvu na prežitie. Je to lov, útok na korisť, žravosť a párenie.

Je to zároveň čas a priestor na relaxáciu ľudí, ktorú prevádzajú ľudovým spevom, hudbou, tancom, hrami, rôznymi zvykmi a vohľadmi, skupinovými domácimi prácami v rovnakom ročnom období, v určenom čase, aby tak upevnili, tvorili, prenášali tradície rodín, skupín, obce a celej oblasti.

Vo vesmírnom priestore čas ako 35 rokov je ako kvapka v mori. Čas nás poznal vekom a chorobami, ba mnohí nás už predišli do večnosti, predsa s najväčšou úctou nám patrí pokračovať podporovateľom a priaznivcom zdravotníckych potrieb a snažení. Sú to v prvom rade pán kanonik Bitter, pán farár Dančík a rodiny: Rybárovcov, Turčaniovcov, Palu, Vrábla, Kapasného, všetky skupiny červeného kríža a mnoho ďalších.

Prajeme nástupcom veľa úspechov pri stanovení diagnóz a šťastia a zdraru pri liečbe. Podporujeme ich snahy a vylepšovania.

MUDr. Eudovít FILO
Žilina, nám. E. Fullu č. 3.

BELSKÁ PÚŤ 1998 NA MÁRIU MAGDALÉNU v Belej /okr. Žilina/ - V. ROČNÍK

OBCENÝ ÚRAD, MATICA SLOVENSKÁ
a ZÁKLADNÁ ŠKOLA BELÁ
organizujú v dňoch 24. - 26. júla 1998
V. ročník BELSKEJ PÚTE NA MÁRIU MAGDALÉNU

PIATOK 24. júla 1998

- 8.00 hod. Stánky, kolotoče a iné púťové atrakcie
16.30 hod. Slávnostné zhromaždenie predstaviteľov obce, hostí a občanov pred OÚ. Príhovor starostu obce p. Štefana Cabadaja k 620. výročiu 1. písomnej zmienky o Belej a k ostatným výročiam, ktoré si obec pripomína
16.45 hod. Kultúrny program:
účinkujú: Malá Belianka, Belská detská muzička súrodencov Mažgútovcov, spľuúčinkuje Peter Dantelisz
vedie: Michal Bobáň
Belská mužská muzika
pod vedením Kamila Fajdiaka
Hostia: heligonkár súboru Rozsutec Vincent Krkoška a ľudová hudba súboru Rozsutec
18.00 hod. Vernisáž výstavy práce deti Materskej školy
18.15 hod. Promenáda pri muzikách pred obecným úradom
Starostovský guláš zdarma pre občanov Belej
výčap piva STEIGER za symbolickú cenu - akcia najstaršieho pivovaru na Slovensku - STEIGER Vyhne

V prípade nepriaznivého počasia sa akt uskutoční v Kultúrnom dome Belá.

SOBOTA 25. júla 1998

- 10.00 hod. Športové dopoludnie
Mládežnícky minimaratóň pre dobrovoľníkov - 5. ročník
Športové hry - atraktívne súťaže
Hod siahovým polenom o 1 liter Slovenskej borovičky - 1. ročník
miesto: námestie Jamy
10.30 hod. Starostovský guláš Kubíková. Vyšné a Nižné Kamence.
16.00 hod. Slávnostné otvorenie Spločenského domu v Kubíkovej
za účasti starostu obce Belá Štefana Cabadaja
20.00 hod. Diskotéka pre mladých, Rádio REBECA
miesto: štadión ŠK Belá

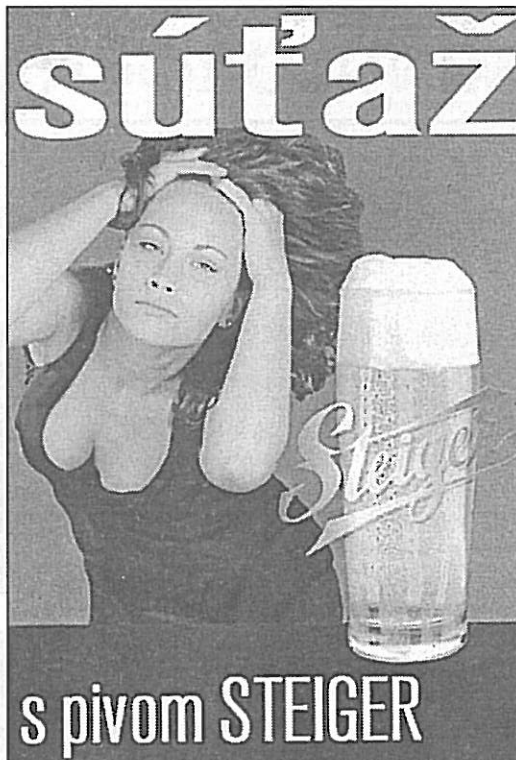
NEDEĽA 26. júla 1998 (od rána Belský jarmok)

- 8.15 hod.
a 11.00 hod. Slávnostná svätá omša na počesť patrónky kostola sv. Márie Magdalény k 315. výročiu výsviacky kostola
miesto: kostol sv. Márie Magdalény
12.00 hod. Koncert dychovej hudby "MEDNANKA" z Lednických Rovní
miesto: Priestor pred OÚ Belá
17.00 hod. Futbalový hodoť derby zápas A mužstva BELÁ - TERCHOVÁ
miesto: štadión ŠK Belá
20.00 hod. Ukončenie Belskej púte
miesto: Priestory pred OÚ Belá

NA VAŠU PRÍTOMNOSŤ SA TEŠIA ORGANIZÁTORI V. ROČNÍKA
BELSKEJ PÚTE NA MÁRIU MAGDALÉNU V BELEJ.

PROGRAM KINA BRÁNICA

24. 7. 1998 Spáči - USA
31. 7. 1998 Sedem rokov v Tibete - USA
7. 8. 1998 Nejasná správa o konci sveta - SR-ČR
14. 8. 1998 Temné sprisahanie - USA
28. 8. 1998 Reč peňazí - USA
4. 9. 1998 Biela smršť - USA
11. 9. 1998 Svadba na ruby - USA
25. 9. 1998 G. J. Jane - USA
2. 10. 1998 Láska na jednu noc - USA

súťaž

s pivom STEIGER

HASÍME

Pošli 10 korunkových uzáverov

Hasiči pivo na Slovensku Vám ponúkajú jedinečnú príležitosť vyhruť krásnu cenu STEIGER a vyhruť jednu z hodnotných cien. Stačí nazbierať 10 kusov korunkových uzáverov z piva STEIGER, SITA alebo HELL (aj kombinovane) a poslať ich v obálke na adresu: Eduard RADA, s.r.o., oddelenie marketingu, Pivovar STEIGER, 966 02 Vyhne.

Súťažiť sa bude o tieto hodnotné ceny:

1. cena: Televízor PHILIPS
2. cena: Mikrovlnná rúra ROWENTA
3. cena: Rádio PHILIPS s CD prehrávačom
4. cena: Vysávač ROWENTA
5. cena: Magnetofón so stereoizom

Súťaž prebehne od apríla do augustu a zúčastní sa 50 zapísaných cien sa uskutoční 14. marca v uvedených termínoch.

1. cena: 04. 05. 1998 vzhľadom 24. 04. 1998
2. cena: 04. 06. 1998 vzhľadom 31. 05. 1998
3. cena: 01. 07. 1998 vzhľadom 30. 06. 1998
4. cena: 01. 08. 1998 vzhľadom 31. 07. 1998
5. cena: 04. 09. 1998 vzhľadom 31. 08. 1998

Všetchny výhry sú podrobné v ďalších časopisoch.

6. - 15. cena: Štánok STEIGER
16. - 30. cena: Kartón plechovkového piva STEIGER
31. - 50. cena: Tričko s logom STEIGER

Mená výhercov budú uverejnené v denníkoch Nový čas, Slovenská republika a Pravda.

VYCHUTNAJTE SVOJU VÝHRU S PIVOM STEIGER.

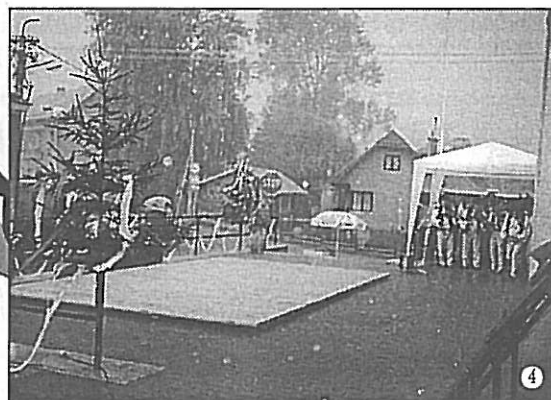
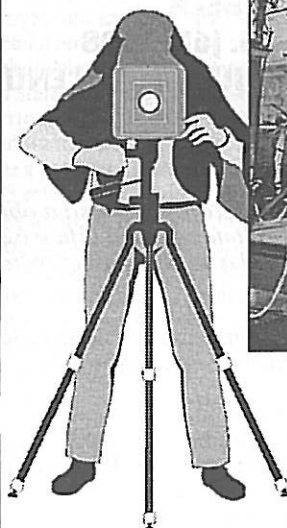
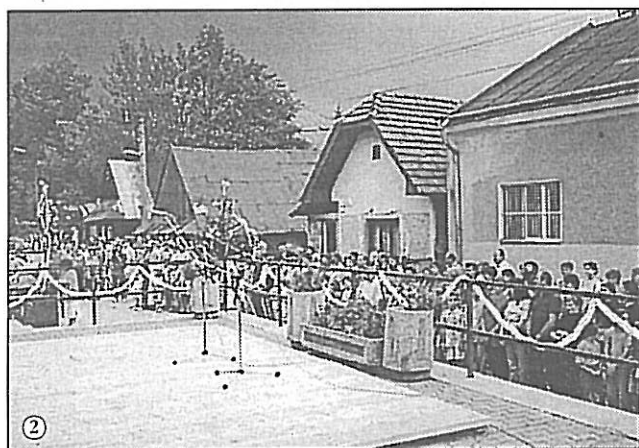
Zúčastniť sa môžete pod podmienkou ďalšieho a všetkých výhercov budú písomne informovaní. Účastí zúčastnených PIVOVARU STEIGER VYHNE a ich rodinných príslušníkov sa neúčastuje a pravidlami súťaže.

PIVNÝ SPONZOR BELSKEJ PÚTE

Pivovar STEIGER Vyhne, okr. Žiar nad Hronom je najstarší pivovar na Slovensku. 1. písomná zmienka je z roku 1524. Pre tých, čo radi súťažia pripravil hodnotnú súťaž /viď. propozície/.

Pre tých, čo nemajú šťastie v hre, pripravil VÝČAP PIVA 12° za symbolickú cenu 5,- Sk počas hodov v Belej. Ochutnávka začne v piatok o 16,30 hod. počas kultúrneho programu pod Lipou obce pri Obecnom úrade Belá.

MINULOROČNÁ BELSKÁ PŮŤ OBJEKTÍVOM

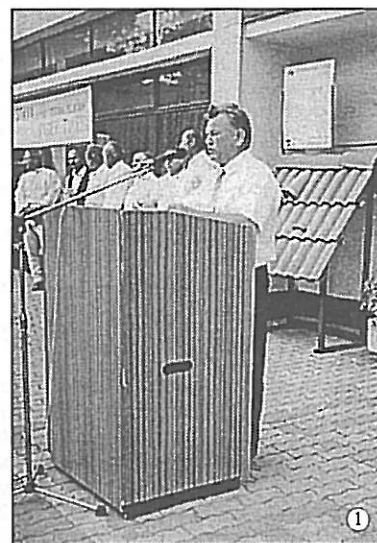

1. Príhovor starostu obce Belá Štefana Cabadaja k občanom na otvorení trojdenia BP.

2. Slávnostné zhromaždenie občanov pred OÚ na minulo-ročnej Belskej púti, piatok 25. júla 1997.

3. Mladá a stará belská muzika v akcii so spevom belských chlapov.

4. Dokončenie kultúrneho programu rozohral dážď.

Spomienky na leto

A zas je tu leto, leto voňavé
dávno sa minuli časy,
keď sme behali bosí
po teplej zakvitnutej trávě.

Obdivovali sme tú nádheru,
čo utkala sama príroda,
skladala sa z rôznych kvetov, tvarov,
každý pohľad, bola iná podoba.

V trávě sa vypínali modré zvončeky,
pod nimi rôznofarebné papučky,
vietor rozhodával biele králiky
a ponad všetko lietali motýli ľahučkí.

Výškou v trávě prečnievala,
žltá kozia brada,
z nej sme si vždy natrhali,
tú som mala rada.

Jej stebľa boli hrubšie,
sladké a šťavnaté,
to boli naše vitamíny
pre zdravie bohaté.

Keď sa tráva pokosila
a sušila ako v teplárni,
všade navôkol to voňalo
ako v bylinkovej lekárni.

To bolo seno, seno voňavé,
ľahké, zelené a pritom chrumkavé.
Pochutnávali si na ňom domáce zvieratá,
aj naša kravička Brezaja rohatá.

Spomínam si na záhon ľanu,
bol vysoký a rovný ako pole.
Keď silnejší vietor zaľúkal,
vlnil sa ako modré more.

Dozrievali klasy jačmeňa, žita, ovsu
aj ich tiež položila hospodárova kosa.
Pozvážalo sa všetko do humna čistého,
aby bolo nadostač pre každého.

Tie letné večery tiché a pokojné,
sedávali sme pred domom,
niekedy sami, občas so susedmi
a rozprávali sa o vŕšeličom, aj o vojne.

Inokedy zas mládenci prišli s harmonikou,
otec zobral husle, hralo sa na dvore,
veselo nám vtedy bolo s muzikou
aj potom pri prekáračkách v pitvore.

Dnes je už iný štýl života,
aj iné zdroje zábavy.
Mne a mojim vrstovníkom
ich nikto nevygumuje z hlavy.

Pre Belské noviny napísala
1. 7. 1998 Irena Pechotová

Z rozprávania starého otca

Pýtal som sa starého otca, ako to kedysi bolo v našej obci, ako sa žilo, aké boli zvyky ... Starý otec sa zamyslel, chvíľu rozmýšľal a potom sa rozhovoril: "No, dieťa moje, h našej dedine, keď aj chlebička bovo poriadko, spevu bovo pohusto. Z Dolín, Bráníc, od Frankou sa to len tak rozliehavo. No teraz sú už nové časy. Spevu poriadko, ale domiská! Jeden vejčí jako druhý. A elektrické stúpy? Deže! Teraz si prižneš a hotovo. Nám len sliepňavo pod cylindrom. Alebo motory. Deže! Len konské a krauské záprahy bovo vídať. Len čo zliezou sňach, už bovo vídať vozy s púhlmi, války - to sme urovnávali zorané pole, v lete si na poli stáli snopy jako takí panáci, brali sme do rebriniaku seno, v jeseni od obuáčiek listie na stelivo. No a keď sa chýleva zima, zase sa strojevo palivo, uhlie alebo plyn nebovo chyrovať. Keď sa tak ozvau buben na ceste, keď aj baba sádzava osúch na šporhel, od zvedavosti hej aj zhoreu, len aby nepremeškava. A tých detí!!! Tých bovo okovo bubeníka neúrekom. Bubeník začau... /rozmýšľa/ No, aspoň jaké-také ti poviem, čo

sa častejšie opakovali... Takto jakosi to oznamovau. Dáva sa na všeobecnú známosť: Prvé - zajtrajším dnom sa idú naprávať cesty. Z každého domu nech príde jeden, ale nie deti. Druhé - dáva sa na známosť regrútom, aby sa dostaveli k richtárovi. Majú tam karty na odvod. Tretie - cevému obecnstvu sa dáva na vedómie, že sa hráno /zajtra/ idú sadiť smrečky do urbára. A toto dosť často ohvasovau - gazdinám sa dáva na vedómie, aby si dávali pozor na husi, lebo hi dedinský hájnik chytí. A ešte toto. Začínava varta, to chtedy, keď môhli byst' požiare. Posledné - dáva sa na všeobecnú známosť, že obecná varta začína od 1. augusta od č.d. 1-2. Vartovať sa začína od deviatej večer do štvrtej ráno. Čakany sa odezďavajú."

"Starý otec, čo za čakany?"

"No vieš, synak, každý vartáš mau veľký čakán, no a ten, jako som povedau, sa odezďavali po čisvach. To bou taký znak vartovania."

"Taký symbol, však, starý otec."

"Hej, hej, také čosi."

"No a nepovedau som o tem bubeníkovi. Zabubnovau a pokračovau hore dedínú. Detiská, pravdaže, kus cesty išli za ním. Dieťa moje, chudoba to bova. Veru tak. Za staré handry sme neraz kupovali. Handrári boli tež chudobní. Chudoba hi vyhnavu do sveta. U nás chodeli skoro ždy tí istí handrári. Takto vykrikovali:

"Handry, kožky...za taniere, za hrnčeky, za prstienky, za páterky /korálky/, za šmihle /šnúrky na topánky/, za mačku ve vreci..."

A teho národa, čo sa kovo neho zešvo... A ešte viacej bovo, keď sa v dedine objaveu čipkár. Čo od jakej pílnej roboty dievka alebo baba odbehva. Čipkár bou prednejší. Šetky sa kceli parádiť. Toť, stará mať ti povypráva, jako tvojej materi ujco dobehnuv tetku. Použíeraj hu, povypráva. Pílni pre nás boli drotári. Nebovo tak jako neska. Keď hrniec teče, odhodíš. Ešče šťastie, že školáci to chodia zbierať. Ináč neviem, neviem, bovo by teho jako teraz papiervou alebo sáčkuou z umelej hmoty, tak sa to vpraví, šak?"

"Tak starký, tak."

Neraz chodeli žebráci. Boli sme chudobní, ale kúšček teho osúška sa ždy našuou. Alebo zemečiek s kysvým mliečkom, aj sme ti prichýleli nočnú hodinu. Ľudia boli ku sebe lepší, čosi zhovorčivejší. Po ťažkej robote vedeli sme zájsť do susedovu na kus reči... Baby h nedeľu posadali na brvná, niekedy hi tam bovo aj dvadsať. Detiská sa ošmietali, chceli počuť, čo sa zhovárajú, ale odháňali hi. Teraz je lepšie, máme viacej dať čo do úst, ale chýba viac srdečnosti, nemali by sa ľudia tak hnať za peniazmi."

Starý otec je múdry, verím, že má pravdu.

V apríli 1993 vznikli z iniciatívy Obecného úradu a Matice slovenskej v Belej - BELSKÉ NOVINY. Boli práve Veľkonočné sviatky, keď si mohli občania Belej prečítať prvé číslo. Noviny mali na verejnosti veľký ohlas. Konečne sa zlepšila informovanosť o dianí v obci. Okrem informatiky a spravodajstva z obce majú noviny ešte ďalšiu veľmi dôležitú funkciu: sú najväznejšou a nezničiteľnou kronikou obce. Pretože ju môže vlastníť každý občan, ktorý si noviny odloží. Dôkazom toho je táto väzba 5-tich ročníkov Belských novín. Kto do nej nahliadne, zistí, že tieto noviny zmapovali všetky podstatné deje v obci v časovom priestore od apríla 1993 do apríla 1998. Popritom sondovali aj jej minulosť. Tvorcovia novín sú laici, ale dali do novín všetko svoj um a hlavne to najdôležitejšie - oduševnenie pre vec.

Za tých 5 rokov sme podali takmer všetky správy z obecných zastupiteľstiev, komentovali kultúrne i športové podujatia, mapovali históriu, zaznamenávali významné udalosti, hľadali literátorov, uvádzali zoznamy narodených a zomrelých občanov, podnecovali občianskeho, národného a kultúrneho ducha, vinšovali vo vinšoch to najlepšie uvádzali zaujímavosti z regiónu a pod.

Na fotografiách, ktoré sú významnou súčasťou novín sú ľudia a objekty, ktoré v danej chvíli bolo potrebné zachytiť.

Významnou súčasťou novín sú starostové prejavy a články k občanom, v ktorých informoval občanov o svojej práci a apeloval na nich, aby ich občianske zmýšľanie a čítanie

Predslov k väzbe 5-tich ročníkov BELSKÝCH NOVÍN

spelo k lepšiemu.

V živote novín je 5 rokov v dnešných časoch významné jubileum. Preto redakcia Belských novín v spolupráci s Obecným úradom pristúpila k tejto väzbe.

Prajeme čitateľom príjemnú púť "už" päť-ročnou minulosťou obce Belá.

Mgr. Kamil Muráň
šéfredaktor

AKTIVISTI BELSKÝCH NOVÍN:

Štefan CABADAJ - starosta obce Belá, mecenáš a stály prispievateľ

Mgr. Kamil MURÁŇ - zást. redaktora a súčasný šéfredaktor, národovec

Viliam CHLEBO - bývalý šéfredaktor, humorista

Štefánia BELOVÁ - sekretár redakcie

Bernard ONDRIŠÍK - korektor a tlačiar

Emília KOMÁČKOVÁ - zástupca šéfredaktora

Michal ŠTRBO - redaktor, sekretár redakcie

ZAÚJÍMAVOSTI Z OBCE

Viete že ?

Najstarší občania sú:

Paulína Gundová	93-ročná
Žofia Bačínska	91-ročná
Šimon Káčer	90-ročný /Kubíková/

Prajeme im veľa zdravia, spokojnosti a ďalšie poželnané roky v ich živote.

Najvyšší občania sú:

Jozef Richtárik ml.	198 cm
Milan Cabada	197 cm
Milan Mažgút ml.	195 cm
Jaroslav Daniška	195 cm

Najstarší žiak v Belej je:

Jozef Žiak	80-ročný
------------	----------

Aké výročia slávime v tomto roku ?

- 620. výročie založenia obce
- 315. výročie vysviacky kostola sv. Márie Magdalény
- 70. výročie založenia Zboru požiarnej ochrany /ZPO/
- 50. výročie založenia meštianskej školy v Belej /stará školská budova/
- 35. výročie založenia novej ZŠ
- 35. lekárskej služby prvej pomoci /LSP/
- 5. výročie založenia Belských novín
- 5. výročie vzniku SR
- 1. výročie Obelisku a zasadenie " Lipky "

Ktoré sú najstaršie porasty v Belej ?

100-ročný topoľ - Vyšné ohrady
65-ročná smutná vŕba /v tomto roku už spilená/

Koľko členov má Poľovnícke združenie?

Bránica	19
Okrúhlica	20

Aké výsledky dosiahla Malá Muzička pri KS?

- 1.miesto na Okresnej súťaži pod názvom " Javorové husličky " v Žiline.
 - 2.miesto v Krajskom kole " Kubínske spievanky " v Dolnom Kubíne.
- Bola pozvaná koncertovať na " Staromestských slávnostiach " 4.a 5.6.1998 v Žiline a na festival v Detve.

Pod farský úrad obce Belá patrí aj obec Lysica.

Zaujímavosti:

Občania nad 90. rokov:

1. Kováč Ján	nar. 24. 1. 1907 Lysica č. 7
2. Tomášová Anna	24. 8. 1902 Lysica č. 15
3. Kováčová Žofia	9. 5. 1903 Lysica č. 104
4. Šugár Vincent	7. 3. 1908 Lysica č. 115
5. Kováčová Eva	30. 6. 1908 Lysica č. 124

Počet koní v obci:

Údaje z kroniky z roku 1958 68 ks koní rok 1998
2 ks koní

Koberce v obci tká p. Adamová Mária 78-ročná.
Prvá zmienka o obci Lysica pochádza z roku 1475
Maturanti v roku 1998: 5

Nezamestnaní v obci k máju 1998 - 56 občanov

Dom smútku:

Posvätenie v roku 1992, kedy bol aj daný do prevádzky.

Pri obradoch na hudobné nástroje hrajú:
husle

Ivan Murárik	Lysica č. 19
Lubomír Mintách	Lysica č. 63
Jozef Púček	Lysica č. 10

harmonika

Ján Krkoška	Lysica č. 110
Ján Chabada	Lysica č. 162
Kristína Šepešová (žiačka ZŠ)	Lysica č. 141
Jozef Poliaček	Lysica č. 45

klavír

Helena Muráriková	Lysica č. 222
Katarína Šugárová	Lysica č. 135
Blanka Šugárová	Lysica č. 288

vdp. Milan Krkoška dekan
správca farnosti

Deti sa učia tomu, s čím žijú

Ak deti vidia kritiku,
učia sa odsudzovať.

Ak deti žijú s nepriateľstvom,
učia sa bojovať.

Ak deti žijú so strachom,
učia sa stále niečoho obávať.

Ak deti žijú so súcitom,
učia sa ľutovať samy seba.

Ak deti žijú s výsmechom,
učia sa byť plaché.

Ak deti vidia žiarlivosť,
učia sa, čo je to závišť.

Ak deti žijú s pocitom hanby,
učia sa cítiť vinu.

Ak deti žijú s toleranciou,
učia sa byť trpezlivé.

Ak deti niekto povzbudzuje,
učia sa byť presvedčené.

Ak deti niekto chváli,
učia sa vážiť si.

Ak deti pociťujú uznanie,
učia sa mať rady samy seba.

Ak sú deti akceptované,
učia sa nájsť vo svete lásku.

Ak deti žijú tam, kde sa rozdáva,
učia sa byť štedré.

Ak deti žijú s úprimnosťou a čestnosťou,
učia sa, čo je pravda a spravodlivosť.

Ak deti žijú v bezpečí,
učia sa dôverovať sebe

a ľuďom okolo seba.

Ak deti žijú s priateľstvom,
učia sa, že svet je krásne miesto,

kde sa opláti žiť.

Ak deti žijú v atmosfére pokoja,
učia sa mať pokojnú myseľ.

S čím žijú vaše deti ?

(Dorothy L.Nolte)

Belskí muzikanti na 33. folk. festivale v Detve

Na prestížnom folklórnom festivale v Detve, 11. 7. 1998, ktorý je druhý najznámejší po Východnej, reprezentovali našu obec v detskom programe FF, ktorý mal názov "Tri sestry" aj bratia Mažgútovci z Belej /Lubomír, Martin, Marek/, spolu s Petrom Danielišom a Michalom Bobáňom.

Oznam

Pre veriacich obce Belá oznamujeme, že náš rodák, kňaz Mgr. Peter Korenčiak, ktorý pôsobil doteraz vo farnosti Pruské, okr. Ilava, bol v júli v tomto roku preložený do farnosti Motešice okr. Trenčín. Oznam zverejňujeme pre občanov, ktorí budú mať náhodou cestu do okolia uvedenej farnosti, a chceli by ho i navštíviť.

SPOMIENKA

Mária Kutová, rod. Žideková

Ruža odkvitne, vôňa pominie, ale spomienka na Teba nám navždy zostane. Dňa 26.7.1998 uplynie rok, čo nás navždy opustila naša milovaná mama a stará mama. S láskou a smútkom spomínajú dvaja synovia a dve dcéry s rodinami.

Smer	Čas odchodu	Nástupište č. 0
Belá,konečná	0550 0735 1140 1457 1602 1702 2315	
Belá,Kubíková,obec	0553 0720 1154	
Dolný Kubín,žel.st.	1508	
Homá Tižina,konečná	1134	
Krasňany,križ	1615	
Lysica,konečná	0715 0745 0840 0920 1245 1330	
Lysica,Lazy	0725	
Lysica,pri moste	0614	
Radostka,Krasotin, Janotova	0635 0654 0721 0930 1012 1117 1122 1302 1359 1505 1602 1607 1706 1807 1857 1920 1924 2016 2325	
Terchová,aut.st.	0540 0801 1420 1435 1653 2315 2350	
Terchová,B.Potok,konečná	0615 0625 0659 1016 1121 1148 1248 1348 1614 1804 1849 1854 2054 2305	
Terchová,Mlýnec	1650	
Terchová,Šípková	0600 0627 0712 0916 1048 1134 1316 1435 1458 1516 1531 1611 1704 1801 1824 1854 2011	
Terchová,Vrátna-výťah	0633 0712 0831 0931 1031 1131 1231 1402 1453 1503 1543 1618 1618 1802 1853 1903 2153	

t premáva v nedeľu a 29.8.,1.1.,24.-26.12.,1.1.,6.1.,2a5.4.,1a8.5.
g premáva denne okrem soboty a prem. 29.8.,26.12.,1a8.5.,nepr.28.-31.12.
a prem. v SO a NE a 1.a 15.9.,24.a 25.12.,28.-31.12.,1.1.,6.1.,2.a 5.4.
* prem.v PO-PI, neprem. 1.a 15.9.,24.12.-31.12.,1.1.,6.1.,2.a5.4.
b pr.v PO-SO,nepr.29.8.,1.a 15.9., 24.-26.12.,1.1.,6.1.,2.a 5.4.
c premáva len v dňoch školského vyučovania

o premáva v sobotu
k nepremáva 24.,25.12. a 4.4.

Smer	Čas odchodu	Nástupište č. 0
Varín,žel.st.	0438 1423 1433 1643 1649	
Žilina,AS	0440 0441 0443 0448 0450 0451 0453 0455 0510 0515 0551 0555 0555 0606 0606 0614 0625 0628 0700 0701 0711 0745 0745 0746 0748 0748 0805 0814 0816 0824 0844 0845 0914 0959 1001 1029 1031 1101 1123 1123 1149 1200 1205 1220 1240 1243 1244 1249 1300 1338 1345 1349 1423 1458 1500 1504 1505 1537 1552 1610 1615 1645 1649 1654 1659 1707 1722 1800 1802 1817 1904 1943 2004 2011 2013 2048 2050 2245	

t premáva v nedeľu a 29.8.,1.1.,24.-26.12.,1.1.,6.1.,2a5.4.,1a8.5.
g premáva denne okrem soboty a prem. 29.8.,26.12.,1a8.5.,nepr.28.-31.12.
a prem. v SO a NE a 1.a 15.9.,24.a 25.12.,28.-31.12.,1.1.,6.1.,2.a 5.4.
* prem.v PO-PI, neprem. 1.a 15.9.,24.12.-31.12.,1.1.,6.1.,2.a5.4.
b pr.v PO-SO,nepr.29.8.,1.a 15.9., 24.-26.12.,1.1.,6.1.,2.a 5.4.
c premáva len v dňoch školského vyučovania

o premáva v sobotu
k nepremáva 24.,25.12. a 4.4.
w premáva počas školských prázdnin

Aj v našej obci vystráľajú vandali, ktorým vadí autobusová zástavka a s ňou i autobusový poriadok. Preto uverejňujeme odchody autobusov zo zastávky:

Belá, Jednota platné od 24. 5. 1998.

8 bylínok na celý rok?

Rakúsky odborník v oblasti liečivých rastlín Dr. Ulf Böhming odporúča užívať v priebehu celého roku osem štandardných bylínok, ktoré zabezpečia účinné odplavovanie spločin látkovej výmeny, a tak napomáhajú regenerácii organizmu. Medzi týchto osem najdôležitejších bylínok v živote človeka zaradil:

- na jar prhlavu a kostihoj lekársky
- na leto mäto piepornú a púpavu
- na jeseň myši chvost obyčajný a valerianu lekársku
- na zimu zemežľu a ibiš lekársky

V čase od 6. do 21. marca sa má piť denne jedna až dve šálky čaju z prhlavy na vyplavovanie spločin látkovej výmeny, ako aj proti ochoreniu pečene, žľazníka, podžalúdkovej žľazy, ľadvín, čriev, proti dne, reumatizmu, chorobám krvi a proti kožným chorobám.

V čase od 22. marca do 6. apríla sa pije čaj z koreňa kostihoja lekárskeho, ktorý pôsobí na obnovu síl organizmu, tvorbu kostí a posilňuje nervy.

V čase od 6. do 21. júna by sa mal piť čaj z mäty piepornej. Oplyvňuje vylučovanie, pôsobí proti bolestiam hlavy, kašľu a proti žalúdočným a črevným problémom.

V období od 22. júna do 6. júla sa aplikuje denne čaj z koreňa púpavy. Celkovo povzbudzuje, zbavuje organizmus toxických spločin látkovej výmeny a pôsobí priaznivo na pľúca, pečeň, žľazníky, ľadviny a zažívacie, trakt, pri ochoreniach kože, vlasovej pokožky a väziva.

V čase od 6. do 21. septembra sa pije čaj z myšieho chvosta obyčajného, urýchľujúceho vylučovanie, posilňujúceho nervy. Pôsobí aj proti žalúdočným a žľazníkovým ťažkostiam a ženským chorobám.

Regeneračným čajom je potom v čase od 22. septembra do 6. októbra čaj z koreňa valeriany lekárskej. Uvoľňuje kŕče v žalúdočnej oblasti a črevách a pomáha proti stavom vyčerpanosti, nespavosti a zvýšenej nervozite.

V čase od 6. do 21. decembra sa pije čaj zo zemežľe. Podporuje odplavovanie toxických spločin látkovej výmeny, povzbudzuje krvný obeh, prečisťuje krv a pomáha pri trávení príliš mastných jedál.

V čase od 22. decembra do 6. januára je na rade denné pitie čaju z koreňa ibiš lekárskeho. Regeneruje a pomáha proti infekčným chorobám, posilňuje zrak a pôsobí priaznivo na dýchacie cesty.

Pri upratovaní doma vo svojej drevenici našla pani Anna Vrábelová z Rojkovej ulice založené v knižke pentaze z 1. Slovenskej republiky. Pre Belské noviny ich na zverejnenie ponúkol jej syn Slovomír Vrábel. Bankovka je zo dňa 2. septembra 1942. Pozrime si pre zaujímavosť jej líce aj rub.

Pamätáte sa ešte ?

ŠPORT

Termínová listina ŠK Belá
súťažný ročník 1998/99

Muži III. liga

1.kolo	2. 8. 1998	Žiar nad Hronom - Belá
2.kolo	9. 8. 1998	Belá - Žilina B
3.kolo	16. 8. 1998	Čadca - Belá
4.kolo	23. 8. 1998	Belá - Dubová
5.kolo	29. 8. 1998	Tornaľa - Belá
6.kolo	6. 9. 1998	Belá - B.Štiavica
7.kolo	13. 9. 1998	Istebné - Belá
8.kolo	20. 9. 1998	Zvolen - Belá
9.kolo	27. 9. 1998	Belá - Martin
10.kolo	4. 10. 1998	Bytča - Belá
11.kolo	11. 10. 1998	Belá - Rudina
12.kolo	18. 10. 1998	Lučenec - Belá 3
13.kolo	25. 10. 1998	Belá - L.Mikuláš
14.kolo	1. 11. 1998	Selce - Belá
15.kolo	1. 9. 1998	Belá - Námestovo

Žiaci IV. liga

1.kolo	15. 8. 1998	Belá - Bytča
2.kolo	22. 8. 1998	Terchová - Belá
3.kolo	29. 8. 1998	Belá - Predmier
4.kolo	5. 9. 1998	Belá - Vysoká
5.kolo	12. 9. 1998	Bánová - Belá
6.kolo	19. 9. 1998	Belá - Čierne
7.kolo	26. 9. 1998	Svrčinovec - Belá
8.kolo	3. 10. 1998	Belá - Staškov
9.kolo	10. 10. 1998	Strečno - Belá
10.kolo	17. 10. 1998	Belá - V.Čadca
11.kolo	24. 10. 1998	Radola - Belá

Dorast

1.kolo	2. 8. 1998	St. Bystrica - Belá
2.kolo	9. 8. 1998	Belá - Podvysoká
3.kolo	16. 8. 1998	D. Hričov - Belá
4.kolo	23. 8. 1998	Belá - Predmier
5.kolo	30. 8. 1998	Kam. Poruba - Belá
6.kolo	6. 9. 1998	Belá - Raková
7.kolo	13. 9. 1998	Trnové - Belá
8.kolo	20. 9. 1998	Belá - Čadca V
9.kolo	27. 9. 1998	Bytča - Belá
10.kolo	4. 10. 1998	Rudina - Belá
11.kolo	11. 10. 1998	Belá - Teplička
12.kolo	18. 10. 1998	Turzovka - Belá
13.kolo	25. 10. 1998	Belá - Hlboké

VÝSLEDKY

III. liga stred - Seniori

16. kolo	Belá	- B. Bystrica	B/st
17. kolo	Lučenec	- Belá	6:0
18. kolo	Belá	- Istebné	2:0
19. kolo	Dubová	- Belá	1:0
20. kolo	Belá	- Tornaľa	2:1
21. kolo	Čadca	- Belá	1:0
22. kolo	Belá	- L. Mikuláš	1:4
23. kolo	Belá	- D. Kubín	4:0
24. kolo	Žabokreky	- Belá	0:2
25. kolo	Belá	- Žilina B	1:1
26. kolo	Bytča	- Belá	2:2
27. kolo	Belá	- Podbrezová	2:0
28. kolo	B.Štiavica	- Belá	1:2
29. kolo	Belá	- Selce	1:1
30. kolo	Námestovo	- Belá	1:3

1. Podbrezová	30	20	4	6	55:27	64
2. L. Mikuláš	30	18	3	9	57:24	57
3. Selce	30	16	6	8	57:35	54
4. Bytča	30	14	9	7	55:30	51
5. Dubová	30	14	6	10	45:40	48
6. Žilina B	30	12	10	8	50:34	46
7. Lučenec	30	11	9	10	55:47	42
8. B.Štiavica	30	11	9	10	37:36	42
9. Námestovo	30	10	8	12	36:43	38
10. Istebné	30	10	7	13	41:39	37
11. Tornaľa	30	8	13	9	39:44	37
12. Belá	30	9	9	12	29:38	36
13. Čadca	30	9	8	13	29:49	35
14. Mičiná	30	6	11	13	24:37	29
15. Žabokreky	30	6	7	17	25:66	25
16. D. Kubín	30	3	7	20	28:73	16

Mladší a starší žiaci ZŠ Belá sa zúčastnili okresnej súťaže. V minifutbale okresu Žilina a Bytča sa umiestnili:

Mladší žiaci - 5 ročník III. miesto

Starší žiaci - 7 ročník I. miesto

Starší žiaci postúpili do krajskej súťaže a obsadili 2. miesto.

Gratulujeme

VÝSLEDKY DORASTU BELEJ
v sezóne 97-98 v V. lige

Hráči mužstva:

Brankári:

M. Mackovčin, L. Vrábel, v jarnej časti J. Franek

Obrancovia:

J. Ševčík, M. Sedúch, J. Hlávka, M. Mariaš, V. Duraňa, P. Boháč, P. Franek, v jarnej časti J. Franek

Záložníci: M. Mahút, P. Ťažký, T. Cabada, J. Chabada, J. Franek

Útočníci: P. Šugár, M. Davidík, P. Kubáň, J. Šušolík

Výsledky:	doma	vonku
Belá - Podvysoká	3:0	1:2
Belá - Trnové	3:0	1:2
Belá - K. Poruba	0:0	6:1
Belá - Rosina	2:3	0:2
Belá - Raková	1:2	0:4
Belá - Podhorie	2:3	0:4
Belá - H. Hričov	4:0	0:0
Belá - Teplička	1:1	1:1
Belá - S. Bystrica	2:0	0:1
Belá - Strečno	4:2	5:3
Belá - Rudina	5:4	1:5
Belá - Bytča	3:2	1:6
Belá - Turzovka	4:5	4:2

Doma:	13	7	2	4	34:22	23
Vonku:	13	3	2	8	20:33	11

Celkovo:	26	10	2	12	54:55	34
----------	----	----	---	----	-------	----

Jeseň:	13	2	3	8	16:30	9
Jar:	13	8	1	4	38:25	25

Žlté karty:

M. Mahút 5

A. Cabada 3

P. Šugár, Marián Sedúch, P. Franek 2

L. Vrábel, J. Chabada, M. Mariaš 1

Strelci:

P. Šugár 16

M. Davidík 11

P. Ťažký 9

T. Cabada 7

J. Chabada 4

M. Mahút, Marián Sedúch 2

M. Mariaš, J. Chovanec, vlastný D. Hričov 1

Výsledky starších žiakov Belej
v sezóne 97-98 v IV. lige

Výsledky:	doma	vonku
Belá - Čierne	1:2	3:1
Belá - Staškov	2:0	0:5
Belá - Bánová	0:1	0:0
Belá - Svrčinovec	2:0	0:2
Belá - Predmier	6:0	0:4
Belá - Bytča	2:1	1:8
Belá - Stráňavý	6:0	0:1
Belá - Vys. n. Kys.	3:0	1:3
Belá - Radófa	0:2	2:0
Belá - Terchová	8:0	1:3
Belá - Liet. Lúčka	2:3	3:6

Strelci gólov:

18 gólov P. Vrábel ml.

6 gólov J. Cingel

5 gólov M. Rybár

4 góly P. Vrábel st.

2 góly A. Hýll, Š. Čepela, P. Danielisz, P. Sedúch

1 gól M. Hýll, F. Židek, D. Káčer

Výsledky mladších žiakov Belej
v sezóne 97-98

Výsledky:	doma	vonku
Belá - Terchová	2:1	4:3
Belá - Žilina B	0:5	0:11
Belá - Bytča	1:2	0:1
Belá - Závodie	3:0	4:2
Belá - Bytča	4:1	2:4
Belá - Teplička	13:0	8:0
Belá - Žilina A	0:1	0:13
Belá - Bánová	0:0	2:3

Strelci gólov:

6 gólov V. Štefánek

5 gólov R. Boháč, J. Šipčiak, D. Daniška, M. Rybár

3 góly P. Šmehýl, J. Kultán

2 góly P. Poliaček, M. Mahút, F. Židek

1 gól P. Kurcin, M. Kaňa, D. Sedúch, P. Šušolík

T. Matko

Koncoročný výlet

S pani učiteľkou sme sa dohodli, že pôjdeme na výlet do Belskej. Naplánovali sme si to na chatu Krkavec. Išli s nami aj niektoré mamičky, ktoré mali pomáhať pani učiteľke. Na cestu sme sa vydali v stredu poobede.

Chata nebola veľmi ďaleko. A tak sme tam o chvíľu došli. Poukládali sme si veci a porozdeľovali izby. No, ani sme sa nenazdali, už tu bol večer a my sme boli hladní. Preto sme si zobrali špekáčky, slaninku a opiekli ich na ohnisku. Poriadne sme sa najedli, umyli v potoku a šup do spacáku. Ledva sme zaspali. Chalani dokonca oklamali pani učiteľku. Nechali ju zaspáť tak, že boli úplne ticho. A keď pani učiteľka zaspala, chodili nám klopať na izby. Akí boli šťastní, že prekábtili pani učiteľku!

Ráno sme sa ako vždy umyli a pekne obliekli, lebo bol sviatok Najsvätejšieho Tela a Krvi Kristovej. Pani učiteľka sa bála, že večer by sme boli unavení a nešli by sme do kostola. Išli sme teda ráno. Kým sme boli v kostole, mamičky pripravili raňajky, lebo ráno sme sa už nestihli naraňajkovať. O chvíľu sa už varil guláš. Zatiaľ sme sa hrali karty, futbal a iné hry. Mohli sme si aj nohy máčať v potoku. No nikto tam nebol dlho. Vraj je veľmi studená voda. Potom sme boli na prechádzke a hľadali sme pekné kamienky. Len čo sme sa vrátili už bol hotový guláš, na ktorý sme sa tak tešili. Ale málokto ho zjedol celý.

Po guláši sme boli veľmi smädní. Pravdaže sme sa napili a zasa sa začali naše hry. Ja s Katkou sme trhali kvietky, lebo sme chceli večer rozsievať do kostola. Spolužiačky nám pritom dosť pomáhali.

Ale čas rýchle beží a už sme si balili veci, upratovali, chvíľu posedeli a už sme sa lúčili s Belskou.

napísala: Katarína Boháčová

BELSKÉ NOVINY - vydáva Obecny úrad v Belej. Šéfredaktor: Mgr. Kamil Muráň (tel.: 693331), zástupca šéfredaktora: Emília Komačková. Sekretariát: Štefánia Belová, Michal Štrbo. Technický dozor: Bernard Ondříšek. Sadzba a grafická úprava: RENAD Žilina. Tlač: MONOTYP Žilina